

Uddannelse og arbejdstilrettelæggelse - betydning af arbejdets organisering for læring

09. Juni 2016

Temadag – Effektiv læring i sundhedsvæsenet – Hvidovre Hospital

Mads Skipper

Ph.d.-studerende, 1.reservelæge

Formand for Lægeforeningens Udvalg for Uddannelse & Forskning

Lægeforeningen

Hvad er vigtigt at have fokus på i forhold til at sikre sammenhæng mellem uddannelses- og arbejdsplanlægning? Læger.dk

Oversigt

- Arbejdspladslæring intro
- Workshop – I er eksperterne
- Arbejdspladslæring teori

" We must acknowledge that the most important, indeed the only, thing we have to offer our students is ourselves. Everything else they can read in a book."

D C Tosteson

N Engl J Med. 1979 Sep 27; 301(13):690-4.

Udfordringer - barrierer

(uddannelsesgiver)

- Tid og ressourcer til rådighed
- Ændringer i organiseringen
- Afkortning og fragmentering af uddannelse
- Ændringer i forventninger (hos studerende, patienter, universiteterne, aftager, etc.)
- Konkurrerende krav og prioriteter (behandling vs. uddannelse)
- Tab af de traditionelle læremester relationer

Udfordringer – barrierer

(uddannelsessøgende)

- Mangler klare roller og/eller ansvar
- Ved ikke hvad der forventes af dem
- Konkurrerende krav til deres tid
- Spændingerne mellem arbejde og læring
- Uforholdsmæssig stor og koncentreret arbejdsbyrde
- Begrænsede muligheder for observation og feedback
- Antallet af uddannelsesstagende på arbejdspladsen

Arbejdspladslæring

Hvorfor er læring på arbejdspladsen så vigtigt?

- Kendskab til sammenhængen i sundhedssektoren
- Udvikling af professionel viden – eksempelvis klinisk beslutningstagen
- Udvikling af professionel færdigheder – eksempelvis anamneseoptagelse, objektiv undersøgelse, procedurer etc.
- Udvikling af professionel socialisering – eksempelvis at opføre og handle som en sundhedsprofessionel
- Continuing professional development (CPD)

Definition af "arbejdspladslæring" Læger.dk

– Workplace learning

'the product of participation in social practice through

- *engagement in workplace activities,*
- *and access to support and guidance'*

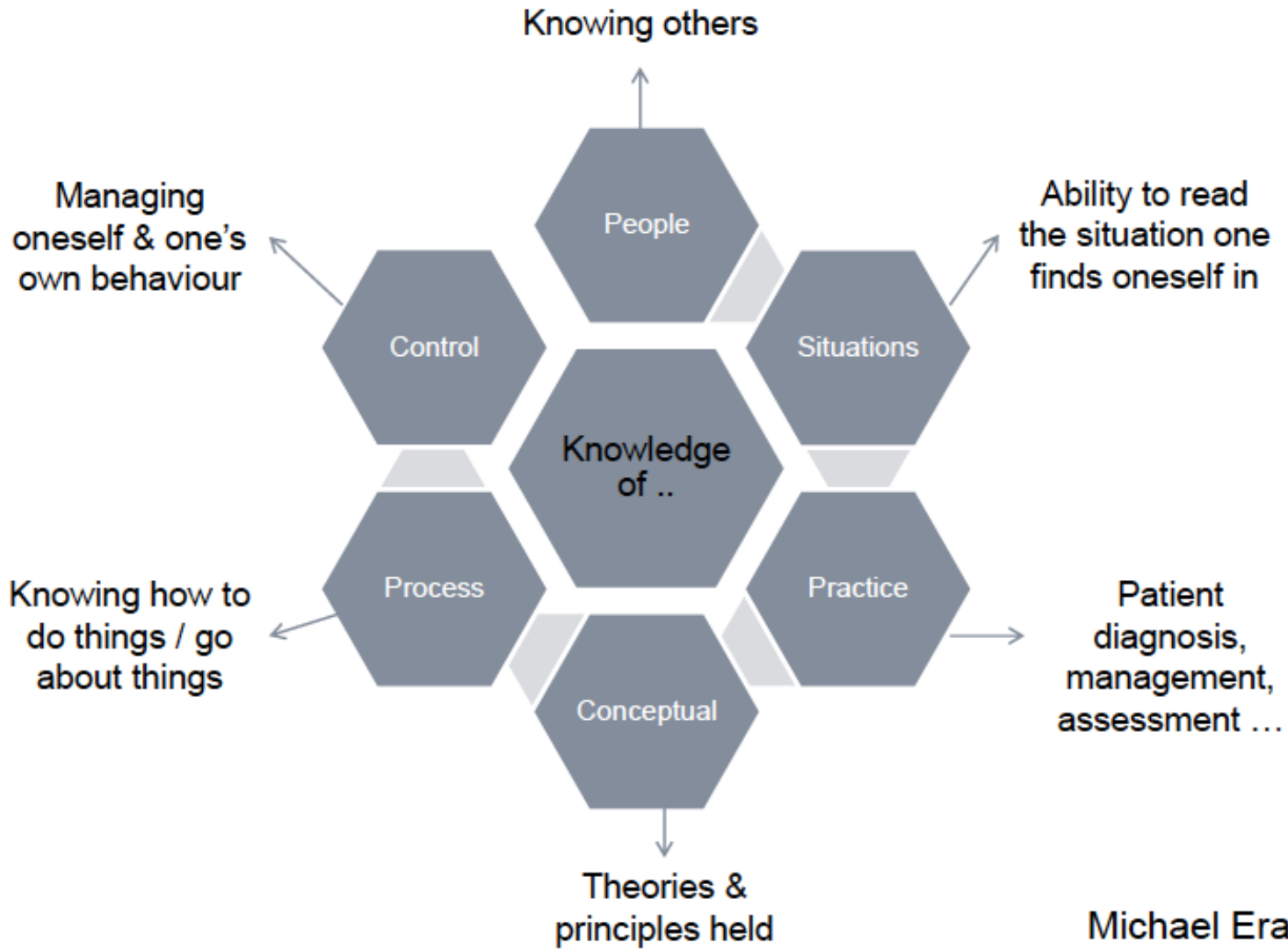
Billett

Arbejdspladslæring

- Meste læring foregår på arbejdspladsen
- Historisk set foregik al læring på arbejdspladsen
- Læring er ikke til at skelne fra praksis

Hvad har du lært for at blive sundhedsprofessionel?

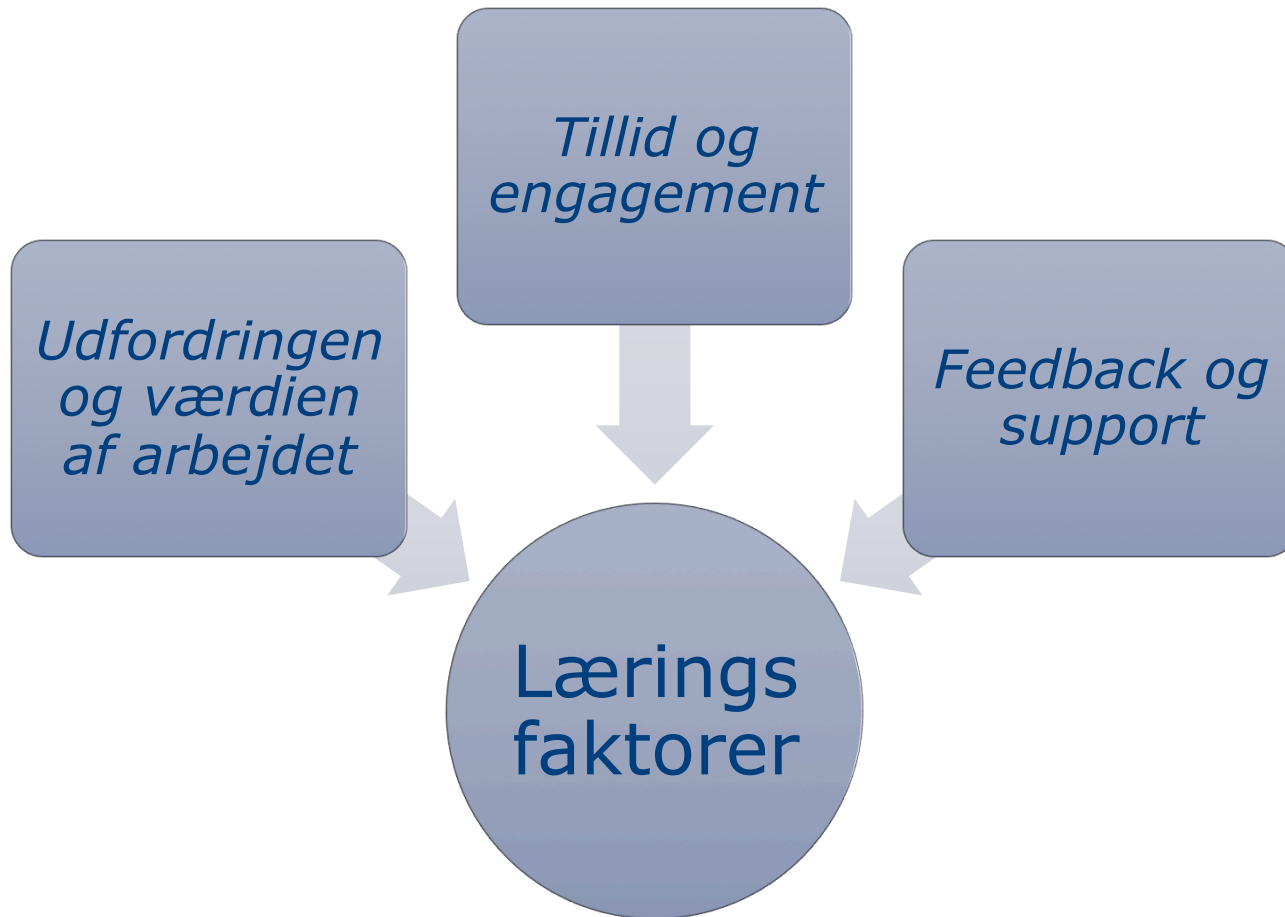
- Summe øvelse:
  - Hvilken slags "viden" har du lært for at blive sundhedsprofessionel?
    - F.eks. "viden omkring mennesker"

Michael Eraut

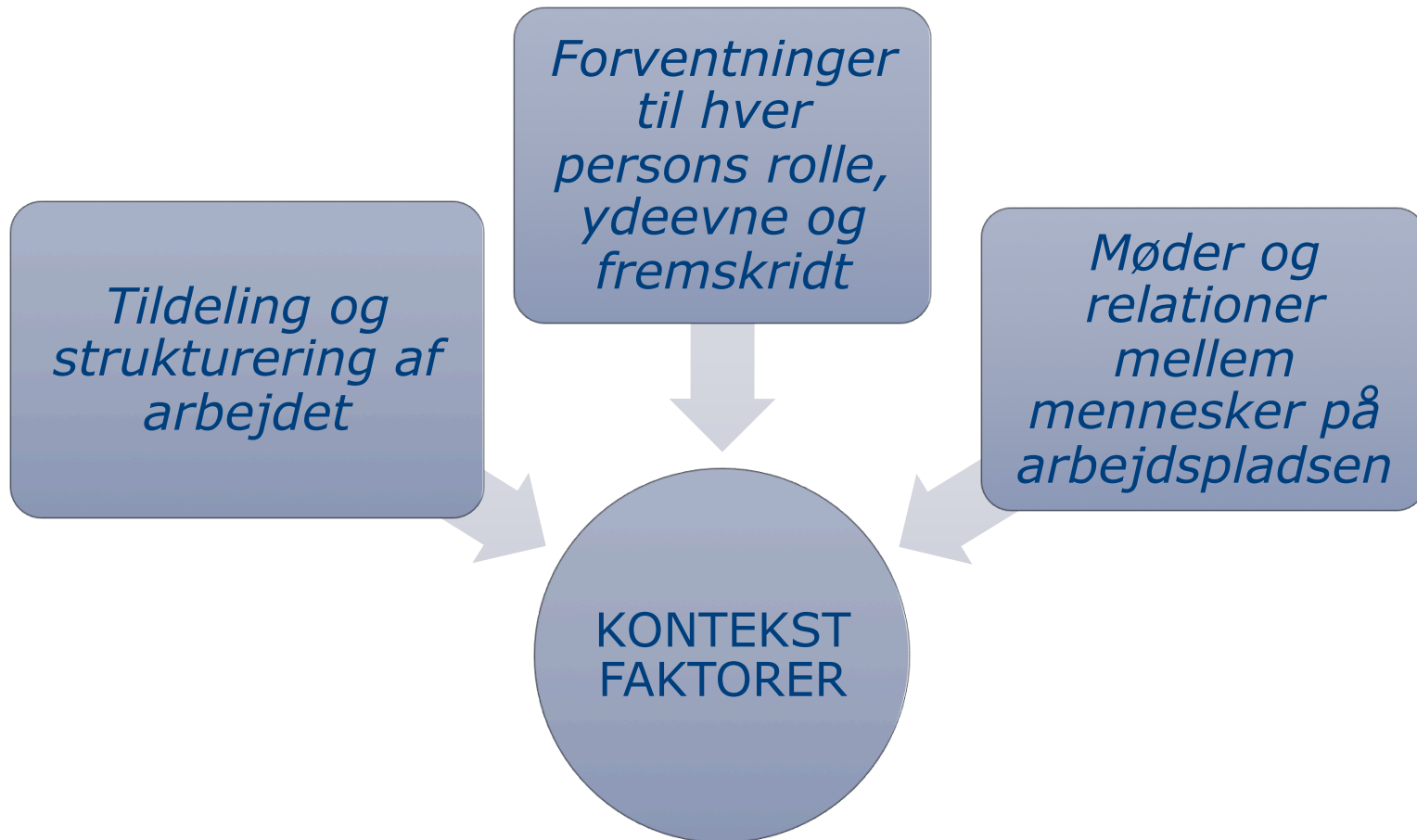
Faktorer som påvirker læring på arbejdspladsen, Eraut

Læger.dk

Faktorer som påvirker læring på arbejdspladsen, Eraut

Læger.dk

Portræt af det kliniske læringsmiljø

- Det er en overforenkling at se hospitalsmiljøet som en enkelt enhed.
- Der er forskelle i dynamikken og intensiteten i
  - menneskernes relationer til hinanden,
  - typen af adfærd som tilskyndes,
  - vigtigheden tillagt forskellige aktiviteter og
  - allokationen af indsatser og ressourcer.

Rotem et.al., 1996

Mini workshop

I er eksperterne!

Hvad gør I godt?

- Hvad fungerer godt i forhold til uddannelse i din afdeling – hvad gør I godt?
- Hvad er Jeres strategi i forhold til at sikre at uddannelsen integreres i arbejdsplanlægningen?
- Hvad har du/man gjort for at det på særlige/bestemte områder fungerer særlig godt?
- Hvilke forhold er med til at sikre en god sammenhæng mellem uddannelses- og arbejdsplanlægning i din afdeling?

Kom med mindst ét positivt eksempel hver

Teoretiske perspektiver på arbejdsbaseret læring

- Socio-kulturelle læringsteoretiker
- Vygotsky – zone of proximal development
- Lave og Wenger - praksisfællesskaber og situeret læring
- Billett – workplace affordances

Læring er en del af hverdagens sociale praksis

- Læringsmuligheder skal gøres eksplicitte både overfor os selv og de lærende
- Arbejdspladskulturer og -praksis skal synliggøres – det skal give mening for de lærende hvad de ser, hører, oplever og gør

Teams er 'communities of practice'

(Lave & Wenger, 2003)

- Identificeres og defineres ved fælles ekspertise og mål
- Hele teamet skal støtte de uddannelsessøgendes læring

Novicer bliver ekspert igennem deltagelse i praksisfællesskaber

- Meningsfuld involvering i arbejdsplads aktiviteter

Arbejdspladsen inviterer ikke altid og giver ikke altid lige muligheder for læring (Billett, 2002)

- De rette muligheder for læring skal tilrettelægges
- Sikre at uddannelsessøgende eller grupper af uddannelsessøgende ikke uforvarende forfordeles

Horisontal læring er ligeså vigtigt som vertikal læring

- Vi skal hjælpe de uddannelsessøgende til at bruge hvad de allerede ved
- Skabe mening i forhold til hvad de ser, hører, oplever og gør

'Learn *to* talk not *from* talk'

(Lave & Wenger, 2003)

- Vi skal bruge strategier som hjælper de uddannelsessøgende til selv at 'tale'
  - 'Tænk højt'
  - Målbevidst observation
  - 'Talk the talk'
  - Case-baserede diskussioner

Beliefs regarding workplace learning and organisation in PGME

Læger.dk

Skipper et al, 2015

- **Learning beliefs** with importance for workplace learning and organisation in PGME
  - Apprenticeship learning
  - To participate in and follow patient care over time
- **Espoused theories** on workplace learning and the organisation of the clinical work are not always congruent with the **theories in use**.
  - Differences in doctors' beliefs and values
  - Organisational and contextual constraints

Take-home message

*"In medical education, there will always be a tension between **education and service**. However, to frame it as a question of balance or trade-off is to miss the underlying premise of this perspective: **education and service are the same thing**. There is no separation between the "pedagogic curriculum" of education and the "work curriculum" of service. In this way, it would be wrong to "stop and teach". Instead, **the teaching should be a part of the work as it is happening**"*

Pratt et al. (2001)

Opsummering og afslutning

- En "perle" du tager med hjem?
- Hvad overraskede dig?
- Hvad vil du arbejde på først?

TAK FOR ORDET

Skipper.mads@gmail.com

DrSkipper

Referencer

- *Work-base learning*. Clare Morris and David Blaney, chapter 5, p.69-82. I "Understanding Medical Education – Evidence, theory and practice", Tim Swanwick, Wiley-Blackwell, 2012.
- *Workplace pedagogic practices: Co-participation and learning*. Billet S. British Journal of Educational Studies, 2002, 50:4, 37-41.
- *The Clinical learning environment*. Rotem A., Bloomfield L., and Southon G. Isr. J. Med Sci 1996;32:705-710
- *Learning and teaching in workplaces*. Pim W. Teunissen & Tim J. Wilkinson, Chp. 12, p.193-209. I "Medical Education – Theory and practice", Elsevier, 2011.
- *Informal learning in the workplace*, Michael Eraut, Studies in Continuing Education, 2004, 26:2, 247-273.
- *Situated learning: Legitimate peripheral participation*. Lave J, Wenger E. Cambridge University Press; 1991.
- *Learning in medicine*. Tosteson, D. N. Engl. J. Med. 301, 690-694 (1979)
- *Reconsidering "good teaching" across the continuum of medical education*. Pratt D.D., Arseneau R. & Collins J.B. The Journal of continuing education in the health professions 21, 70-81 (2001)
- *Organisation of workplace learning: a case study of paediatric residents' and consultants' beliefs*, Skipper M; Nøhr SB; Jacobsen TK; Musaeues P. AHSE, 2015.